

Exo

Chapter 1

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

אַתְּ	מִצְרַיִם	הַבָּאִים	יִשְׂרָאֵל	בְּנֵי	שְׁמוֹת	וְאֵלֶּיהָ	1
kaliyan	dhateng-Mesir	ing kang-rawuh	Israèl	putra-putranipun	nami-naminipun	Lan-punika	
H0854	H4714	H0935	H3478		H8034	H0428	
		בְּאֵי:	וּבֵיתוֹ	אִישׁ	יַעֲקֹב		
		sami-rawuh	lan-griya-nipun	satunggal-tiyang	Yakub		
		H0935		H0376	H3290		

Iki jenenge para putrane Rama Israel kang padha teka ing tanah Mesir, tekane ndherek Rama Yakub; siji-sijine karo brayate:

וַיְהִי־לָהּ	לְוִי	שִׁמְעוֹן	רְאוּבֵן	2
lan-Yéhuda	Léwi	Siméon	Rubèn	
H3063	H3878	H8095	H7205	

Ruben, Simeon, Lewi lan Yehuda,

וּבֶנְיָמִן:	זְבוּלֹן	יִשָּׁכָר	3
lan-Bényamin	Zébulun	Isakhar	
H1144	H2074	H3485	

Isakhar, Zebulon lan Benjamin,

וְאָשֶׁר:	גָּד	וְנַפְתָּלִי	דָּן	4
lan-Asyer	Gad	lan-Naftali	Dan	
H0836	H1410	H5321	H1835	

Dhan lan Naftali, Gad lan Asyer.

נַפְשׁ	שְׁבַעִים	יַעֲקֹב	יָרְדֵן	יָצָא	נַפְשׁ	כָּל-	וַיְהִי	5
nyawa	pitung-dasa	Yakub	pinggang-	ing kang-medal-saking	nyawa	sedaya-	Lan-dados	
H5315	H7657	H3290	H3409	H3318	H5315	H3605	H1961	
		בְּמִצְרַיִם:	הָיָה	וַיֹּסֵף				
		wonten-ing-Mesir	sampun-wonten	lan-Yusuf				
		H4714	H1961	H3130				

Turune Rama Yakub iku gunggungge kabeh ana pitung puluh, nanging Sang Yusuf wus ana ing tanah Mesir.

הָיוּ:	הַדּוֹר	וְכָל	אֶחָיו	וְכָל-	יוֹסֵף	וַיָּמָת	6
punika	generasi	lan-sedaya	sadhèrèk-sadhèrèkipun	lan-sedaya-	Yusuf	Lan-séda	
H1931	H1755	H3605	H0251	H3605	H3130	H4191	

Sang Yusuf tumuli seda, dalah para sadhereke lan kabeh barakane.

בְּמָאֵד	וַיַּעֲצָמוּ	וַיְרַבּוּ	וַיִּשְׂרְצוּ	פָּרוּ	יִשְׂרָאֵל	וּבְנֵי	7
sanget-	lan-kiyat-sanget	lan-kathah	lan-mawrata	subur	Israèl	Lan-putra-putranipun	
H3966			H8317	H6509	H3478		
		פָּ:	אֶתָּם:	הָאָרֶץ	וְתַמְלָא	מָאֵד	
		ᶑ	piyambakipun	nagari	lan-kebak	sanget	
		H0853	H0776	H4390	H3966		

Wong Israel banjur padha bebrananan lan ora kena dietung cacahé; mundhak dadi akeh matikel-tikel, nganti ngebaki nagara.

אֶת- יָדַע לֹא- אֲשֶׁר מִצְרַיִם עַל- חָדָשׁ מֶלֶךְ- וַיָּקָם 8
 kaliyan- tepang mboten- ingkang Mesir wonten-ing- énggal raja- Lan-jumeneng
[H0853](#) [H3045](#) [H3808](#) [H4714](#) [H2319](#) [H4428](#)

יוֹסֵף:
 Yusuf
[H3130](#)

Nuli ana raja anyar kang jumeneng mengku tanah Mesir, kang ora mirsa bab Sang Yusuf.

יִשְׂרָאֵל בְּנֵי עַם הַנְּהַל עַמּוֹ אֶל- וַיֹּאמֶר 9
 Israèl putra-putranipun bangsa Mangga-mirsani rakyatipun dhateng- Lan-ngandika
[H3478](#) [H2009](#) [H0413](#) [H0559](#)

רַב וְעֲצוּם מִמֶּנּוּ:
 saking-kita lan-kiyat kathah
[H6099](#)

Iku banjur ngandika marang para kawulane: "Bangsa Israel iku akeh banget, cacache nganti ngungkuli kita.

וְרַבָּה פֶּן- לֹו נִתְחַכְמָה הָבָה 10
 kathah supados-mboten- tumrap-piyambakipun kita-tumindak-wicaksana Sumangga
[H6435](#) [H2449](#) [H3051](#)

עַל- הוּא וְנֹסֵף גַּם- וְנוֹסֵף מִלְחָמָה תִּקְרָאנָה כִּי- וְהָיָה
 kaliyan- piyambakipun ugi- lan-gabung perang kelampahan bilih- lan-dados
[H1931](#) [H1571](#) [H3254](#) [H4421](#) [H7122](#) [H1961](#)

נֶאֱמַר שְׂנֵאִינוּ וְנִלְחַם- בְּנוֹ וְעָלָה מִן- הַנָּאֲרִץ:
 nagari saking- lan-minggah kita lan-perang-nglawan- mengsah-mengsah-kita
[H0776](#) [H5927](#) [H8130](#)

Mulane payo padha golek rekadaya, supaya aja nganti wuwuh akeh maneh lan saupama ana peperangan aja nganti mbiyantu mungsuh kita, sarta merangi kita, banjur minggat saka nagara kene."

וַיִּשְׂיִמוּ עָלָיו שָׂרֵי מְסִיִּם לְמַעַן 11
 Lan-sami-nemtokaken wonten-piyambakipun pemimpin-pemimpin supados pajeg-paksa
[H4616](#) [H4522](#) [H8269](#)

עֲנֹתָו בְּסִבְלָתָם וַיִּבֶן עָרָי מִסְכְּנוֹת לְפָרְעֹה
 nyiksa-piyambakipun kanthi-momotan lan-yasa kitha-kitha panyimpenan kangge-Piraun
[H6547](#) [H4543](#) [H1129](#) [H5450](#)

אֶת- פִּתוֹם וְאֶת- רַעַמְסֵס:
 inggih-punika- lan- Pitom Raamsès
[H7486](#) [H0853](#) [H6619](#) [H0853](#)

Mulane tumuli ngangkat pemimpin-pemimpin wong nyangga karya kang kadhawuhan nglurahi lan nindhes wong Israel kanthi matrapi pagawean peksan, didhawuhi ngedegake kutha Pitom lan Raamses kanggo gedhong patandhone Sang Prabu Pringon.

וּכְאֲשֶׁר יַעֲנֶנּוּ אֶתּוֹ בְּנֵי יִרְבֵּה קָן יִפְרִיץ 12
 Lan-kados-déné samy-nyiksa piyambakipun mekaten kathah lan-mekaten sumebar
[H6555](#) [H0853](#)

וַיִּקְצִי מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
 lan-sami-jjijik saking-ngajengipun putra-putranipun Israèl
[H6440](#) [H6973](#) [H3478](#)

Nanging sanadyan panindhese mundhak dina mundhak abot, ewasamono malah saya wuwuh lan tangkar-tumangkar, temahan wong padha rumangsa wedi marang wong Israel.

ויעבדו	מצרים	את-	בני ישראל	בכרה:	13
Lan-sami-ngawula	Mesir	kaliyan-	putra-putranipun	kanthi-keras	
H5647	H4713	H0853	H3478	H6531	

Wong Mesir anggone ngetrapi pagawean marang wong Israel banjur kanthi daksiya,

ויםרו	את-	תיהם	בעברה	קשה	בחמור	14
Lan-sami-nyusahaken	kaliyan-	gesang-ipun	kanthi-padamelan	awrat	wonten-ing-lempung	
H4843	H0853		H5656	H7186		

ובלבים	ובכל-	עברה	בשה	את	כל-
lan-wonten-ing-bata	lan-wonten-ing-sedaya-	padamelan	wonten-ing-sabin	kaliyan	sedaya-
H3843	H3605	H5656		H0853	H3605

עברתם	אשר-	עברו	בהם	בכרה:
padamelan-ipun	ingkang-	sami-ngawula	wonten-piyambakipun	kanthi-keras
H5656		H5647		H6531

uripe digawe nandhang pait-getir sarana pagawean kang abot banget, yaiku nggarap lempung lan gawe bata, pagawean warna-warna ana ing ara-ara, ringkese: sarupane pagawean kang ditrapake kanthi peksan dening wong Mesir.

ויםרו	מלך	מצרים	למילדת	העברית	אשר	שם	האחת	15
Lan-ngandika	raja	Mesir	dhateng-dukun-bayi	Ibrani	ingkang	nami	ingkang-setunggal	
H0559	H4428	H4714	H3205	H5680		H8034	H0259	

שפחה	ושם	השנית	פועה:
Sipra	lan-nami	ingkang-kalih	Pua
H8236	H8034	H8145	H6326

Sang Raja ing Mesir uga dhawuh marang bidhan-bidhan kang nulungi wong wadon Ibrani, kang siji jenenge Sifra sijine Pua, pangandikane:

ויםרו	בילדכן	את-	העבריות	וראיתן	על-	16
Lan-ngandika	nalika-sami-nulungi-lair	kaliyan-	tiyang-estri-Ibrani	lan-mirsani	wonten-ing-	
H0559	H3205	H0853	H5680	H7200		

האבים	אם-	בן	הוא	והמתן	אתו	ואם-	בת
kursi-lair	bilih-	putra-kakung	piyambakipun	lan-sami-mejahi	piyambakipun	lan-bilih-	putri
H0070			H1931	H4191	H0853		H1323

והיה:	היא
lan-gesang	piyambakipun
H2425	H1931

"Samangsa sira nulungi wong wadon bangsa Ibrani kang nglairake anak, sira kudu namatake, manawa bayine lair lanang, enggal sira patenana, dene yen wadon kena lestari urip."

ותראן	המילדת	את-	האלהים	ולא	עשו	כאשר	17
Lan-sami-ajrih	dukun-bayi	dhateng-	Gusti-Allah	lan-mboten	sami-nindakaken	kados-déné	
H3372	H3205	H0853	H0430	H3808			

דבר	אליהן	מלך	מצרים	ותחין	את-	הילדים:
ngandika	dhateng-piyambakipun	raja	Mesir	lan-sami-nguripaken	kaliyan-	laré-jaler
H1696	H0413	H4428	H4714	H2421	H0853	H3206

Nanging bidhan-bidhan mau wedi marang Gusti Allah, mulane ora ngestokake dhawuhe Sang Raja ing Mesir, dadi bayi-bayine kang lanang iya padha diuripi.

18
 לָהֶן dhateng-piyambakipun
 וַיֹּאמֶר lan-ngandika H0559
 לְמִילֵדַת dhateng-dukun-bayi H3205
 מִצְרַיִם Mesir H4714
 מֶלֶךְ-רַאֲיָה raja- Lan-nimbali H4428 H7121

הַיָּלָדִים: laré-jaler H3206
 אֶת-כַּלְיָן kaliyan- H0853
 וַתְּחַיְיֵן lan-sami-nguripaken H2421
 הַזֵּה punika H2088
 הַרְבֵּי prakawis H1697
 עֲשִׂיתָן sami-nindakaken
 מְדוּעַ kenging-menapa H4069

Sang Raja ing Mesir banjur nimbali bidhan-bidhan mau sarta padha didangu: “Yagene sira tumindak mangkono, isih nguripi bayi-bayi iku?”

19
 הַמִּצְרַיִת Mesir H4713
 כְּנָשִׁים kados-tiyang-èstri H0802
 לָא mboten H3808
 כִּי amargi
 פִּרְעוֹה Piraun H6547
 אֶל- dhateng- H0413
 הַמִּילֵדַת dukun-bayi H3205
 וַתֹּאמְרֵן Lan-sami-matur H0559

אֶלְהֵן dhateng-piyambakipun H0413
 תְּבוּא rawuh H0935
 בְּטָרָם sakdèrèngipun H2962
 הַזֵּה piyambakipun H2007
 חַיֹּת kiyat H2422
 כִּי- amargi-
 הָעִבְרִית tiyang-èstri-Ibrani H5680

וַיִּלְדוּ: lan-sami-nglairaken H3205
 הַמִּילֵדַת dukun-bayi H3205

Unjoke bidhan-bidhan iku marang Sang Prabu Pringon: “Kauningana, tiyang estri Ibrani punika boten sami kaliyan tiyang estri Mesir, sami kiyat-kiyat; saderengipun bidhan dhateng, bayi sampun lair.”

20
 מְאֹד: sanget H3966
 וַיַּעֲצְמוּ lan-sami-kiyat
 הָעַם tiyang
 וַיְרַב lan-kathah
 לְמִילֵדַת dhateng-dukun-bayi H3205
 אֱלֹהִים Gusti-Allah H0430
 וַיֵּיטֵב Lan-sae H3190

Marga saka iku Gusti Allah banjur paring kamirahan marang bidhan-bidhan mau, dene bangsa iku saya wuwuh akeh maneh nganti tikel-matikel.

וַיַּעַשׂ lan-damel
 הָאֱלֹהִים Gusti-Allah H0430
 אֶת- dhateng- H0853
 הַמִּילֵדַת dukun-bayi H3205
 וַרְאוּ sami-ajrih H3372
 כִּי- amargi-
 וַיְהִי Lan-dados H1961

בְּתַיִם: griya-griya
 לָהֶם kangge-piyambakipun

Sarehne bidhan-bidhan iku padha ngabekti marang Gusti Allah, mulane padha dilestarekake turune.

22
 הַבֶּן putra-kakung
 כָּל- sedaya- H3605
 לְאָמֶר pangandika H0559
 עַמּוֹ rakyatipun
 לְכָל- dhateng-sedaya- H3605
 פִּרְעוֹה Piraun H6547
 וַיִּצֹן Lan-dhawuh H6680

וַתְּחַיְיֵן: sami-nguripaken H2421
 הַבַּת putri H1323
 וְכָל- lan-sedaya- H3605
 תְּשַׁלְּכֶהּ sami-uncalaken-piyambakipun H7993
 הַתְּאֲרָה dhateng-lèpèn H2975
 הַיֵּלֶדֶד ingkang-lair H3209

ס
 §

Sang Prabu Pringon tumuli dhawuh marang para kawulane kabeh: “Sakehe anake wong Ibrani kang lair lanang padha cemplungna ing bengawan Nil, dene kang wadon iku uripana.”